

Regyeji Ujság

16. évfolyam 273. szám

Urednik — Szerkeszti
Andrée Dezső

Novisád, 1935 november 20. szerda

Kralj Mijo beszámítható állapotban volt a marseillei merénylet idején

Kralj több pontban beismerő vallomást tett - Az elmeszakértők véleménye Kralj Mijoról

Aix en Provenceból jelenti az Avala: A marseillei merénylet ügyében hétfő délután háromnegyed három órakor tanácskozásra vonult vissza a bíróság, hogy határozzon milyen intézkedést foganatosítson Desbons védő ellen, aki a délelőtti tárgyaláson szokatlan hangon támadta az ügyészt, bíróságot és a francia kormányt. Közel egy órai tanácskozás után háromnegyed négy órakor vonult a bíróság ismét a terembe. Az elnök bejelenti,

Desbons védőt tiszteletlen magatartás és mérséklet hiánya miatt megrovásban részesíti.

mivel tekintetbe vették a mentőkörülményeket, amelyeket az aixi ügyvédi kamara elnöke terjesztett elő.

A bíróság ezután folytatja Kralj Mijó kihallgatását, még pedig új tolmács, Casteran útján. Casteran a „Le Temps” és „Petit Parisien” lapok beográdi tudósítója és tökéletesen bírja a jugoszláv nyelvet. Kralj Mijó kétségbevonja a különböző időkben kihallgatásairól felvett jegyzőkönyveket. Az elnök keresztkérdéseire azonban sokszor oly válaszokat ad, amelyek a vád nagy részét igazolják. Az elnök hihetetlen figyelemmel rekonstruálja Kralj útját Nagykanizsáról Zürichen, Lausannen át Párisba, onnan Marseilleba, Aixbe, vissza Marseilleba, Avignonba, majd Párisba és Fonteneblaubá. A kihallgatás során Kralj bevallotta, hogy

több utlevelet használt, amelyek mind hamisak voltak.

Összesen négy utlevele volt. Beismeri, hogy Pospisillel, Rájicsal, Kramerral és Betillal (?) utazott és hogy csoportokra oszlottak, hogy ne keltsenek feltűnést. Mindig nagy szállodákban laktak, mert ott nincsen szigorú utlevél ellenőrzés. Beismeri azt is, hogy 1500 frankot kapott, hogy az uton instrukciókkal látták el, hogy kapott fegyvereket, még pedig két bombát és két revolvert. Vallomása során azt igyekszik elhitetni, hogy Marseilleban csak négy óráig maradt, mert nem akart merényletet elkövetni, nehogy ártatlanok pusztuljanak el.

Az elnök a kihallgatás során utal a Kralj vallomásában mutatkozó ellentmondásokra, amelyek a főtárgyaláson történt kihallgatása során mutatkoznak.

Az elnök felhívja az esküdtek figyelmét ezekre az ellentmondásokra és a vádlott kijelentéseire. Az elnök kérdésére, hogy miért volt tagja gonosztevők szövetségének, Kralj ezt válaszolta:

„En nem vagyok terrorista, hanem usztasa.”

Itt ismét összeütközésre kerül a sor Desbons védő és az elnök között, mert a védő kijelentette, hogy ezek notorius té-

nyek.

Az elnök megkérdezi a vádlott Kraljtól, hogy volt-e valamije, ami az Alekszandar király elleni tette készítette, mire a vádlott kijelenti, hogy neki személyesen semmi oka sem volt a király elleni eszelekedetre. Az elnök ezért felhívja az esküdtek figyelmét arra, hogy a vádlottnak semmi személyes oka nem volt arra, hogy boldogult Alekszandar király ellen elkövessen valamit.

Az elnök megkérdezi a vádlottat, hogy ő és társai felfegyverkezve bombákkal, miért választották éppen Franciaországot ennek a gonosztevők színhelyéül, amely gonosztevő egész Európát borzalommal tölti el. A vádlott erre azt válaszolja, hogy

nem akart fegyvert használni Franciaországban és azt hitte, hogy nem marad Franciaországban, hanem tovább utazik.

Az elmeszakértők véleménye Kralj Mijoról

Az aix en provencei bíróság tegnap délelőtt negyed tíz órakor folytatta a marseillei merénylet büntüenyének tárgyalását. A bíróság először Hadzsi Milenkót az új tolmácsot eskettette meg, utána pedig megkezdte dr. Maurice elmeorvos szakértő kihallgatását, aki két más szakorvossal együtt megvizsgálta Kralj Mijó elmeállapotát.

Az elmeorvosok jelentéséből kitűnik, hogy Kralj Mijón a lelki zilahtság jelei mutatkoztak, de mihelyt közölték vele, hogy Franciaország és Jugoszlávia között szerződés áll fenn az elmebajosok kiszolgáltatásáról, azonnal a beszámítható ember benyomását keltette. Megállapították, hogy Kralj Mijó e lelki zilahtsága az izgatottság következménye volt, de az újabb izgatottság megszüntette a lelki zilahtságot. Ezzel a vádlott felelőssége kisebbedett csak, de

a tett elkövetésekor teljesen beszámítható volt.

Maurice tanár állítása szerint az olyan természetű emberek, mint Kralj Mijó, más egyén szuggesztiója alatt nem tehetnek semmit, ha lelkük mélyén nem hajlandók erre. Azt állítja még, hogy normális betegnél még sohasem fordult elő, hogy idegen szuggesztió alatt fegyvert használjon.

Desbons ügyvéd néhány formális megjegyzése után az elnök szünetet rendelt el.

A szünet után dr. Ezier elmeorvost hallgatja ki a bíróság. Kralj Mijoról ugyanaz a véleménye, mint dr. Maurice-nak. Az elnök felszólítására, véleményét tolmács útján a vádlottakkal is közli. Elmondja az orvos, hogy megállapításuk szerint Kralj

Az államügyész ezután Kralj és Pre-mec ismert gonosztevőit említi meg, amikor pokolgépet küldtek a bíróság elnökének. Kralj kijelenti erre, hogy a pokolgépet tévesen kézbesítették és egy rendőrbiztos, valamint két csendőr életébe került. Ebből látható, hogy az usztasák csoportjában levő terroristák attól sem félték, ha sok áldozatuk volt.

Az elnök ezután Desbons védőt kérdezi meg, hogy van-e még valami kérdése Kraljhoz, ami a mai kihallgatásához tartozik. A védő kijelenti, hogy összes kérdései mindhárom vádlottal állanak összefüggésben és ezért Kraljtól nincsen semmi külön kérdésni valója. Kérdéseit mindhárom vádlott kihallgatása után adja fel. Az esküdtek sem intéztek kérdést a vádlotthoz.

Az elnök ezután a tárgyalást este háromnegyed hat órakor berekeszti és folytatását kedd délelőtt 9 órára tűzi ki.

Mijó a merénylet idején beszámítható volt és ezért teljes felelősség terheli, később kissé megváltozott lelkiállapota, de ez nem változtat azon, hogy a büntett idejében beszámítható állapotban volt.

Az elnök kérdésére Kralj Mijó kijelenti, hogy

semmit észrevétele nincsen az orvos véleményére.

Pospisil vádlott közli az elnökkel, hogy elégedetlen a tolmácsolással.

Brose elnök kérdésére, hogy mi az impressziója, tud-e Kralj franciául, dr. Ezier rövid „nem”-mel válaszol.

A következő elmeorvos dr. Corneille hasonlóan vall, mint a két előbbi orvos. Hangsúlyozza, hogy a vádlott a merénylet idején és előtte teljesen beszámítható volt, utána az erős vérnyomás következtében bizonyos lelki zilahtság lépett fel, de tetteért teljes mértékben felelős. Kralj nem akarta megengedni, hogy gerincéből folyadékot vegyenek elmeállapota pontos megvizsgálására.

Az elnök kérdésére tud-e Kralj franciául, dr. Corneille a következőket válaszolja:

— Szóbősége nagyon korlátolt ugyan, de a megfigyelés alatt néhány kérdésre franciául válaszolt.

Kralj erre megjegyzi, hogy a fogság ideje alatt tanult meg valamit franciául.

A délelőtti tárgyalást az elnök ezzel berekesztette.

Olaszország áprilisig akarja folytatni a háborút

Véres harcok a tigre fronton - ötezer abesszin elesett Harrar ostroma előtt

A megtorlások legnagyobb áldozata a világgazdaság

Asmarából jelentik: Maravigna tábornok előőrséi mindenütt elérték a Takaze folyó partját. Hír szerint Sejum herceg mintegy 20.000 főnyi csapattal a Takaze folyótól északkeletre levő Tembien fensíkon tartózkodik és további csapatokat akar összegyűjteni, mert Tembien vidékét mindenáron meg akarja védeni.

Amba Alagi környékén az olasz repülők és az ellenséges erők között történt összecsapás az első komoly légi ütközet volt az abesszin háborúban. A harcra a német távirati iroda a következőket jelenti: 20 olasz repülőgép Makalétól délre erős létszámú abesszin csapatokat fedezett fel.

A repülők igen alacsonyra szálltak, mert bombázni akarták az ellenséges csapatokat. Az abesszin katonaság, amely a magaslatokat szállotta meg, felülről lőtte a völgykafanban mélyen járó olasz gépeket. Mintegy 7000 abesszin gépfegyverekkel és elhárító ágyúkkal tüzelt az olaszokra és csakhamar valamennyi olasz gép lövéseket kapott. Ciano gróf miniszter, gépeivel Makalé közelében kényszerleszállást végzett, egy másik gép pedig Hausien közelében volt kénytelen leszállni.

Az olaszok légi támadása súlyos veszteségeket okozott az ellenségnek. Hír szerint ez alkalommal 5000 abesszin esett el vagy sebesült meg.

Az Asmarába érkező jelentések megerősítik azt a hírt, hogy Sejum és Kasa hercegek még Badoglio tábornagy megérkezése előtt megkezdik az előnyomulást.

A fasiszta nagytanács ülése

Rómából jelentik: A fasiszta nagytanács ülésén Mussolini miniszterelnök a szankciók elleni rendszabályokon kívül az abesszin háborúval kapcsolatos különböző elvi kérdéseket terjesztett a tanács elé. Ennek során a nagytanács tudomásul vette, hogy az olasz hadvezetőségnek melyek a minimális katonai követeléselei Abessziniában. Ezzel kapcsolatban beavatott helyen azt állítják, hogy

Olaszország áprilisig valószínűleg eléri abessziniai hadicéljait

s ezért úgy a szankciók alkalmazása, mint az ellenállási mozgalmat rövid ideig tartó, kivételes állapotnak tekintik. A megtorló intézkedések elhárításában Róma nem látja a fennálló szerződések felmondását és a közép- és keleteurópai gazdasági újjáépítési tervekben való közreműködésről sem mondott le.

Genfi jelentés szerint a megtorló intézkedések alkalmazását ellenőrző albizottság összehívását november 27-ére tervezik.

A Reuter iroda athéni levelezője azt jelenti, hogy

az Aegei-tengeri görög szigetekre további 3000 főnyi olasz csapat érkezett.

Ezzel az ottani csapatok száma eléri a 10.000. A szigetekeken élénk ütemben folyik az olasz erődök, rádióállomások, lőszerraktárak és repülőterek építése.

A Reuter iroda milánói jelentése szerint hétfőn este tüntettek az ottani angol konzulátus előtt. A tüntető diákok így kiáltottak: „Le Edennel! Le Angliával!“. A konzulátust 600 karabinieri őrsziű

A megtorlások nem rövidítik meg a háborút

Londonból jelentik: Az Evening Stan-

dard vezércikke a következőket mondja: Megkezdődött a gazdasági megtorlások örült sége. Olaszországban zászlódísszel ünnepele-ték ennek életbeléptét, de az angol nyomorsujtotta vidékek népe nem örül neki, mert csupán a munkanélküliség növekedését jelenti.

A megtorló intézkedések nem fogják megrövidíteni a háborút

és annak folytán, hogy bizonyos államok nem vesznek részt a megtorló hadjáratban, Olaszország számára biztosítva van a zavartalan bevétel.

Rekordforgalom Olaszország felé

Az angol sajtó leplezetlen kételkedéssel mérlegeli a megtorlások esélyeit. A Daily Express tudósítója a helyszínen megállapította, hogy

a megtorlások első napján a Szent Gotthárd alaguton Olaszország felé irányuló áruforgalom minden eddigi rekordot felülmúlt. 24 óra alatt több mint 25.000 tonna áru ment át az alaguton Olaszországba.

A legnagyobb rakomány, egy német szénszállítmány Bázelnél érkezett Svájcba, de nagymennyiségű olaj és gummi is érkezett, noha ezek bevétele Olaszországba tilos. Több mint 40, roskadásig rakott, egyenként 50—60 koszból álló tehervonat robogott be az alagutba. Ezzel szemben az Olaszországból Svájc felé irányuló áruforgalom a rendesnek alig a fele, 7000 tonna volt.

A megtorló intézkedések elleni küzdelembe most bekapcsolódott az olasz magasrangú papság is. Messina és Brindisi püspökei pástorleveleket adtak ki, amelyekben hivatkoznak az intézkedés igazságtalanságára és felhívják az olasz híveket, hogy aranyat ajándékozzanak a hazának.

Az olaszok Harrarhoz közelednek

Dzsibutiból jelentik: Az olasz előnyomulás legfontosabb eredményének azt a tényt kell tekinteni, hogy

az egyik olasz hadoszlop elvágta a Brit-szomáliföldi Berberából Abessziniába vezető utat.

Az abesszinek tehát nem kaphatnak többé ezen az úton fegyvereket és lőszereket angol forrásból. Ez a mozdulat arra mutat, hogy

az olaszok sokkal gyorsabban vonulnak előre, semmint hinni lehetett volna és rövidesen ostrom alá veszik Harrart.

A déli harctéren visszavonuló fekete csapatok teljesen demoralizáltak. Ugyanez áll az északi abesszin csapatokra is. Makalétól visszavonuló abesszin csapatok a tudósítások szerint valóságos csatákat vívnak egymással és a helyi lakossággal.

A rosszul felszerelt és kiehéztett csapatok, amelyek a Makalé körüli harcokban súlyos veszteségeket szenvedtek, megirigyelték a jól felfegyverzett és elkényeztetett császári testőrséget és attól fegyvereket és élelmiszereket akartak rabolni.

A testőrség fegyverrel védekezett és a küzdelemnek számos halottja és sebesültje volt.

A Havas iroda haditudósítója szerint az abesszinek a Dagabur-roghai vonalon ellenállást tanúsítanak. Kisebb abesszin osztagok gyors mozdulatokkal nyugtalanítják az olaszokat, főleg éjjel. Az olaszok veszteségei elég súlyosak. Azt hiszik, hogy

az abesszinek minden erejükkel védeni fogják Dzsidszígát, amely fontos közlekedési csomópont Angol-Szomáli felé

Nasibu tábornok és Vehib pasa Dzsidsziga környékén 100.000 embert vontak össze. Az olaszoknak az ogadeni fronton legfeljebb 50.000 emberük van. Az esőzés, amely itt ismét megkezdődött, az abesszineknek kedvez.

Az olasz északi hadtest új hadműveletei

Asmarából jelentik: Az olasz északi hadtest új hadműveletet kezdett. Az eritreai hadtest hadműveleteinek főszülya most Tembienne esik.

Az egyik hadoszlop már áthaladt Geraltá egész vidékén és megszállotta az Abaro hegyszorosot. Egy másik csoport megszállotta Makalétól északnyugatra Nadir vidékét, míg egy feketeingés légió Tzahamat szállotta meg. A jelek szerint ennek a hadműveletnek az a célja, hogy nagyobb átkarolást végezzen.

Olasz hivatalos jelentés szerint hétfőn Dankaliban az olasz katonai hatóságok előtt megjelentek a birui szultánság főnökei, előkelőségei és harcosai és hódoló esküt tettek. Ez a szultánság az abesszin fensík szelétől indul ki és Makalétól délkeletre a Francia Szomáliig terjed.

Japán egynapi haladéket adott az északkinai köztársaság kikiáltására

Huszonöt japán csapatszallító vonat várja az indulási parancsot

Londonból jelentik: Az északkinai helyzet rohamosan közeledik a döntéshez. Az angol sajtó értesülése szerint

Hopei, Santung, Csahar és Suj Juan tartományokat szándékoznak Nankingtól elszakítani.

Pekingi jelentések szerint már elkészült Északkina függetlenségi nyilatkozata. A Times tokiói levelezője szerint a japán külügyminisztérium képviselője kijelentette, hogy súlyos következményekkel járna, ha a nankingi csapatok beavatkoznának az északkinai helyzetbe.

Sanhaikvanba 3 japán hadihajó és 15.000 főnyi japán csapat érkezett. Ezek a csapatok mindenestre készenlétben állnak, de indulásra készen állnak a mukdeni japán utász-

csapatok is és Csingesauban 25 japán csapatszallító vonat várja az indulási parancsot.

Dojhara japán tábornok kedden a kínai katonai hatóságoknak ultimátumot adott át, amelyben közli, hogy szerda délig kedvező választ vár az északkinai tartományok önkormányzata ügyében.

A japánok nagyobb erőket vontak össze a Nagy Fal közelében. Pekingben azt hiszik, hogy a kínai hatóságok épen a japán csapatok felvonulása miatt kedvező választ adnak Dojhara tábornok ultimátumára. Jelentik továbbá, hogy a nankingi kormány rendeletére két hadoszlop érkezett az északkinai tartományok határára. Ez azt nyit jelent, hogy a nankingi kormány kész fegyveres úton is beavatkozni az északkinai ügyekbe.

Félmilliárd dinárral csökkentik a jövőévi költségvetési előirányzatot

A pénzügyminiszter benyújtotta a parlamentnek az új költségvetést

Beogradból jelentik: Letica Dusan pénzügyminiszter kedden délután benyújtotta a parlamenthez az 1936-37. évi költségvetési tervezetet. A jövőévi költségvetés összege 10 milliárd 307 millió 40 ezer 787 dinárt tesz ki, ami azt jelenti, hogy a kormány ezzel a költségvetéssel a jelenlegivel szemben több mint 500 millió dináros megtakarítást ér el. Letica pénzügyminiszter a költségvetés benyújtása után nyilatkozatot adott az újságíróknak és kijelentette, hogy az új költségvetés technikailag abban különbözik az eddigiektől, hogy a személyi és közigazgatási kiadásokat egybevetették az állami vállalatok kiadásaival, miáltal összességben és áttekinthetőbb kimutatást adtak az államháztartásról, mint eddig azzal a módszerrel, hogy a közigazgatás költségvetését különválasztották az állami vállalatok költségvetésétől.

Az új költségvetés fontosabb tételei a következők (az első szám az új költségve-

tés, a második, zárójelben lévő szám pedig a jelenlegi költségvetés összegét jelenti):

Királyi udvartartás 24.100.000 (24.100.000), szenátus 11.386.000 (12.362.000), szkupszina 39.418.000 (35.445.000), miniszterelnökség 32.943.000 (22.085.000), a királyi civilista 2.808.000 (2.818.000), nyugdíj 997.247.000 (997.247.000), rokkant segély 103.490.000 (13.490.000), államadósságok 767.931.926 (920.685.941), igazságügyminiszterium 349.480.000 (358.673.000), közoktatásügyi 833.118.000 (830.657.000), külügy 121.470.000 (122.872.000), belügy 517.284.000 (516.204.000), pénzügy 797.922.000 (826.030.000), hadügy 2.177.843.000 (2.174.804.000), postaügy 362.354.000 földművelésügyi 95.657.000 (103.106.000), kereskedelemügyi 44.305.000 (45.568.000), erdő és bányagügy 266.065.000 (290.267.000), szociálpolitika 199.398.000 (202.369.000), testnevelésügyi 11.764.000 (14.161.000).

A költségvetési tételek összehasonlítása után ugyanesak 57 millió csökkenés állapítható meg, de a tényleges csökkenés — a miniszter szerint — 573 millió. Ez az új költségvetésszámitási rendszer következtében állott elő.

Téves erkölcsi úton halad a bunyevác ifjuság — mondotta Rájics Balázs püspöki vikárius

A Szuboticske Novine izgalmas sajtóperere — A bíróság november 22-én hirdeti ítéletet

A szuboticei törvényszék Sztelanovic tanácsa keddi délelőtt igen nagy érdeklődés mellett tartotta meg annak a sajtópernek tárgyalását, amelyet hivatalból indítottak a szuboticei bunyevácok lapja, a Szuboticske Novine, illetőleg felelős szerkesztője, Rájics Balázs püspöki vikárius ellen. Az államügyészség az államvédelmi törvény 5. szakaszába ütköző, sajtó útján elkövetett faji és nemzetiség elleni izgatás vádjával illette a népszerű főpapot, miután a Szuboticske Novine nem volt hajlandó megjelölni a cikkíróit.

A tárgyaláson a vádat dr. Radulovic Száva vezető államügyész képviselte, a védelmet pedig dr. Katanec Mihovil ügyvéd látta el. Rájics Balázs kihallgatása során előadta, hogy

az inkriminált cikk egyáltalán nem jelent meg,

mert a köteles példányok bemutatása után az államügyészség közölte, hogy a lap kilencedik számának megjelenését nem engedélyezi. Így az inkriminált cikkből és ebből a lapszámból mindössze tizenkét példány készült el a nyomdában, a szedést pedig utasítására egy rendőrségi kiküldött jelenlétében megsemmisítették. Egyébként sajnálja, hogy az inkriminált cikk nem jutott a nyilvánosság elé, mert szilárd a hite, hogy

a cikk nemcsak hogy nem tartalmazott faji és felekezeti elleni izgatást, hanem egyenesen a faji és felekezeti béke érdekeit szolgálta volna.

A cikk a bunyevác fiatal intellektuellekhez szólt, akik káros befolyás alá kerültek és elvesztették az erkölcsi alapot, amelyet ősi tradíció hagyott rájuk. A tanult bunyevác ifjúság kávéházban ül és sporttal foglalkozik, ahelyett hogy törődne saját népének kulturális és erkölcsi fejlődésével. A cikkíróit cikkének megírására más lapok erkölkestelen közleményei készítették, így például

dául az egyik szuboticei esti lapban meghamisítva jelent meg Strossmajer püspök beszéde.

— A bunyevác népnek — fejezte be beszédét Rájics Balázs vikárius — külön kulturája van és kizárólag azok illetékesek a bunyevácok kulturáját irányítani és a népet erkölcsileg vezetni, akik a bunyevácokban gyökereznek. Minden más hatást, amely kívülről befolyásolja a bunyevácokat, károsnak és végzetesnek tekint

Végül kijelentette Rájics Balázs, hogy a cikk egyenesen jugoszláv állami érdekeket szolgál.

A bíróság ezután kihallgatta Papp Géza nyomdatulajdonost és Matijevics Alojzija nyomdászt. Mindketten azt igazolták, hogy az inkriminált lapszámból mindössze tizenkét példány készült, amit a hatóságoknak szolgáltatottak be.

Ezzel befejeződött a bizonyítási eljárás és Radulovic Száva vezető államügyész tartott figyelmeztető vádbeszédet. Kijelentette,

nagyon sajnálja, hogy Rájics Balázs akinek nacionalitás és kulturális munkásságát igen nagyra tartja, nem nevezte meg az inkriminált közlemény szerzőjét

és ezért maga kénytelen viselni a cikk közlésének következményeit. Kifejtette az ügyész, hogy a jugoszláv törvények szerint teljes sajtószabadság van. Cenzura nincs és az ügyészség kizárólag szivességből, az újságíró egyesület felkérésére nézi át megjelenés előtt az újságokat és tanácsokat ad, egyes nemkívánatos közlemények kihagyására. Így nem állhat meg Rájics Balásznak az a védekezése, hogy az inkriminált cikk nem jelent meg.

Dr. Katanec Mihovil védőbeszédében igen érdekes polémiába bocsátkozott az államügyész felfogásával és hangsúlyozta, hogy a Szuboticske Novine cikkének semmiképpen sem volt meg az a tendenciája,

Fogkómentes rövid idő alatt,

FOGKŐELLEN

amit az ügyészség tulajdonított neki, sőt ellenkezőleg a faji béke érdekeit szolgálta volna.

A bíróság déli tizenkét órakor megszakította a főtárgyalást és az ítéletkiírdetést november 22-én reggel nyolc órára tűzte ki.

Választott bíróság döntönsön a petrovgrádi villanykérdésben

Petrovgrádról jelentik: A villanystrájk bizottság ismét ülést tartott, amelyen megjelent dr. Petrovics Dragutin ügyvéd a városi képviselőtestület villanybizottságának a tagja is. Petrovics Dragutin kijelentette a gyűlésen, hogy Beogradban érdeklődött Rájics Mihovoj egyetemi docens, városi főmérnöknel a villanyáram előállításai költségei iránt és az egyetemi tanár kijelentette, hogy egy kilovattáram a villanytelepnek naponta és fogyasztóként 35 kilovattáramot számítva csak 2 és fél 3 dinárba kerül. Az áramot a telep 7 és fél dinárért hozza forgalomba, tehát milliós hasznot szerez.

Ezután dr. Mihajlovics Joca ügyvéd szólt fel. Élesen kikelt a város vezetősége ellen és kijelentette, hogy

a város élén most is azok vannak, akik annak idején béradták a telepet.

Ezért reménytelen bármilyen erélyesebb intézkedést várni a város részéről, hanem fel kell jelenteni a város vezetőségét a báni hivatalnál és az illetékes minisztériumnál.

Az ülésen úgy határoztak, hogy választott bíróság kiküldését kérik a várostól a villanyáram árának megállapítására.

TÖKÉLETES NÖT KERES AZ ANGOL TELEVIZIÓ

Az angol televíziós állomás, mely a jövő év elején kezdi meg működését, nem egykönnyen megoldható probléma előtt áll. Bemondónőre van szükség, de ennek a bemondónőnek olyan tulajdonságokkal kell rendelkeznie, amelyek csak a "tökéletes nőben" találhatók meg. Nem elég a kellemes hang, mint a rádiónál. A televízió bemondónőjét ugyanis látni is fogják a hallgatók. — Annak a nőnek, aki ezt a munkát elfogja látni, — mondta Gerald Cook, az angol rádió televíziós osztályának igazgatója, — egészen kivételosen bájosnak kell lennie. Kitűnő fényképre kell rendelkeznie. Az emlékezőtehetségének is nagyon jónak kell lennie, mert nem olvashatja papírról a bemondásait. Fel fog állni, kedvesen mosolyogni fog és emlékezetből fogja bemondani a műsorszámokat. De nem elég, hogy a férfiaknak tetszik, saját nemének tetszését is meg kell nyernie. Még nem választottuk ki a bemondónőket.

A VILAG 9-IK CSODÁJA AZ

EXPRESS PENGE

Olcso és kitünő. Kapható a SDA drogériában

HALLÓ.

Georgios Rhallis görög tengerészeti miniszter hétfőn délután Salamis kikötőjében megsejtelte a „Helles” cirkálót, továbbá a „Hidra” és „Psara” torpedórombolókat, amelyek hétfőn este Brindisi irányába hajóztak el, ahol megvárják II. György királyt. A hajók feletti parancsnokságot Sakelariu tengernagy, a görög flotta főparancsnoka személyesen vette át, aki a „Helle” fedélzetén tartózkodik. A flotta különítmény szerdán reggel érkezik meg Brindisibe. II. György király pénteken este száll a „Helle” fedélzetére és vasárnap délelőtt 8-9 óra között érkezik meg Athénbe. A királyt hordozó flotta elé hajózik a „Panter”, „Leon”, „Jerake” és „Konduriotisz” romboló, két tengeralattjáró és két törpehajó. Ez a flotta Kavadiasz tengernagy parancsnoksága alatt áll. A „Konduriotisz” rombolón megy a király elé Georgios Rhallis tengerészeti miniszter.

Az Atlanti Óceán Bermuda sziget csapatjának főparancsnoka elrendelte, hogy a legnagyobb szigeten kezdjék meg az Óceánon át irányuló repülőjáratok bázisának építését. A repülőbázis építésére 47.000 font sterlinget irányoztak elő.

A Goslarban megtartott földműveskongresszuson résztvevő külföldi földműves szervezetek kiküldöttjei a tanácskozások befejeztével a következő levelet intézték a német földművesek vezetőjéhez: „Örvendezve a szívélyes együttérzés hangulatától, köszönjük önöknek a vendéglátást. Kölsönösen megismerkedtünk és megtanultuk egymást becsülni és reméljük, hogy a megkezdett munka nem fog abban maradni, hanem állandóan tovább folytatják az akciót. Azt éreztük beszédéből, hogy a földművesek alapon megkezdett megegyezés gondolatát ápolni fogja és biztosítjuk, hogy számíthatunk rá, hogy együttműködésünkre”. A levelet Belgium, Bulgária, Dánia, Kanada, Franciaország, Nagybritánia, Magyarország, Olaszország, Jugoszlávia, Lettország, Norvégia, Hollandia, Lengyelország, Svédország, Svájc és Csehszlovákia delegátusai írták alá.

A litván kormány a memeli tartománygyűlés jelenlegi elnökét Rejgis Baldzuszt bízza meg a direktorium megalakításával. Baldzus a memeli földművesek egyik vezetője, aki 1926-ban a direktorium tagja volt, 1925-1932 között a memeli tartománygyűlés tagja és a memeli földműves párt képviselője, 1930-ban komaszári tanácsos volt Hajdekrug kerületben. Amikor 1934-ben a kormányzó erőszakkal eltávolította Schreiber alkotmányos direktoriumát, az új alkotmányellenes direktor azonnal felmentette Baldzuszt állásától. A múlt választások, mint a memeli egység jelöltje a legtöbb szavazatot kapta. Politikai körökben azt hiszik, hogy a memeli alkotmányos direktorium kinevezése a kovnói angol követ külsőben álló mementi látogatásával áll összefüggésben. Baldzus azonban nem vállalta a direktorium megalakítását, mert előbb a memeli egység pártjának javaslatait kell a kormányzóknak meghallgatni a direktoriumi elnök kinevezésével kapcsolatban.

Anglia és Szovjetország között tárgyalások folynak, amelyek célja, hogy Anglia nagy hitelekkel nyújtson Szovjetországnak, amiből ez fedezné az Angliában eszközölt megrendeléseket. Illetékes angol körökben kijelentették, hogy egyelőre még nem tudni, miként végződnek a tárgyalások.

A jövő szerdán Gusztáv svéd király jelenlétében nagy ünnepség között avatják fel az új vasbeton hidat, amely Stockholm déli részét a szigeten épült nyugati résszel köti össze. A hidat 1.700 méter hosszú, 24 méter széles és 25 méter magas. A munkát 1931-ben kezdték meg és összesen tizenöt millió svéd koronát emésztett fel.

A brüsszeli rendőrség nagy kiterjedésű földalatti kommunista szervezet nyomára jutott. A belga munkások nagyrésze még ma is szocialista, sőt a kispolgárság körében is sok híve van a szocializmusnak. Mindezeket megakarták nyerni a kommunista eszmék céljainak, sőt a szélsőséges flamand nacionalistákat is beakarták vonni a kommunisták táborába.

A Newyork Times tegnap reggeli számában külsőben álló tengerészeti konferenciával foglalkozva, többek között azt írja, hogy a konferencia legfontosabb problémája a Földközi tengeri erők kérdésének a rendezése lesz. Olaszország minden valószínűség szerint — írja a lap — biztosítékokat fog követelni a Gibraltár szoroson és szejci csatornán át történő szabad hajózás biztosítása érdekében.

— Öngyilkos lett egy zágrabi orvosnő fia Mayerhofer Péter 20 éves zágrabi egyetemi hallgató. Mayerhofer zágrabi orvosprofesszor fia tegnap délelőtt a Medveszak uca 78 számú házában III. emeletéről leugrott és szörnyet halt.

HIREK

Időjárás. Nyugateurópában viharos, esős, idő volt. Európai Oroszország keleti részén erős fagyot észleltek, a hőmérő — 20 fokig szállt le. Jugoszláviában felhős, az ország közepén és északi részén esős idő volt. A nyugati részeken helyenként erős szél is volt. A hőmérséklet nyugaton csökkent, keleten emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Szkoplyen 0 fok, a legmagasabb Szplitben 17 fok volt.

Időjárás: Az ország nyugati felében kiderül, de egyuttal lehül a hőmérséklet, keleten továbbra is felhős marad, kevés esővel.

— **Diplomaták a miniszterelnöknél.** Dr. Sztójadinovics Milán miniszterelnök-külgyminiszter, tegnap a külgyminiszteriumban levő dolgozószobájában fogadta Guranescu beográdi román és Girsu vavlov beográdi csehszlovák követ látogatását.

— **Előadás Noviszádon Genről.** A noviszádi népegyetemen szerdán nov. 20-án este 6 órai kezdettel Tyurcsin Gyóka, a gyár-üzemi szervezetek központjának főtítkára tart előadást Genf és kulisszái címen.

— **Az angliai árvíz újabb pusztításai.** Londonból jelentik: Az angliai árvízveszedelem a folytatózó esőzések következtében aggasztó méreteket ölt. A Themze völgye, Anglia virágoskertje mindinkább beltengerhez kezd hasonlítani. Kent és Surrey-megyék nagy részében csak a távirópoznák mutatják az utat. Számos várost teljesen körül fogott az ár, úgyhogy a lakosság csónakokon közlekedik. A híres etoni iskola játszótereit és a windsori királyi kastély parkját is elborította az árvíz.

— **Nagy műsoros estet rendez a topolai katolikus nőegylet.** A topolai katolikus nőegylet november 24-én, vasárnap este a gazdakör nagytermében nagyszabású műsoros Szent Erzsébet-estet rendez. Az est részletes műsora a következő: Ünnepi beszéd. Elmondja Lantos Károly káplán. Kapuvári: Dalosjáték az urnak, szavalja Kvanduk Irénke. Fohász szent Erzsébethez. Előadja az énekkar. Csiffári Minka és Mária Dubos Ave Mariáját énekl. Mészáros Rózsika szlávnyelven szaval. Vadócz Józsefné zongorán előadja Albeniz: Seguidilla-ját. Noseda Károly: Szívem, énekl Csiffári Minka. König Bözsike, Schneider Dániel, Fenyvesi Erzsébet, Szatmári Bözsike és Vass Manci részleteket adnak elő a Három a kislány című operettből. Csiffári Mária két dalt énekel. Kohán Vincéné szavazatot ad elő, végül előképet mutatnak be Szent Erzsébet életéből. Az előadás tisztá jövedelmét a nőegylet szegényeinek felségélyezésére fordítják.

— **Eljárás indult Hetin község előljárósága ellen.** Petrovgrádról jelentik: A napokban katonai szolgálatra jelentkezett Makra Mihály 22 éves hetini legény. A legényt a községi előljáróság bizonyítványai alapján rövidített 9 havi szolgálati időre sorozták be, azonban a katonai hatóságok megállapították, hogy Makra testvérbátyja is csak 9 hónapot szolgált és a községi előljáróság Makra szolgálati viszonyairól hamis bizonyítványokat állított ki. A katonai hatóság megállapítása alapján eljárást indítottak Hetin község egész előljárósága ellen.

— **Eltoloncolták Noviszádról a leleplezett találgahely tulajdonosát.** A noviszádi rendőrség — mint már jelentettük — néhány nappal ezelőtt a Musicka uccában titkos találgahelyet leleplezett le. A találgahely tulajdonosnőjét, özv. Sztójadinovics Vidonét letartóztatták és bezáratották a noviszádi törvényszék fogházába. A letartóztatott asszonyt Papricsics Milán vizsgálóbíró kihallgatása után szabadlábra helyezte, hogy szabadlában védekezhessen. A rendőrség Sztójadinovicsné ismét őrizetbe vette és illetőségi helyére toloncolta.

— **Halálos végű verekezés Tornyoson.** Hétfőn este Tornyoson halálosvégű verekezés történt, amelynek során Birkás Géza nap-szamos agyonszurta Varga Pétert. A gyilkosságról jelentést tettek a szubotici államügyészségnek, amelynek indítványára a vizsgálóbíró a keddi napon kiszállt Tornyosra.

— **Adósság helyett marólguggal fizetett.** Szili Ferenc, a noviszádi Skoda cég képviselője a napokban Beloblatoban járt, hogy felelősségre vonja Herold Ádám tejtermelőt, amiért a tőle vásárolt tejszeparátor részleteit nem fizette meg idejében. A két férfi vitája közben az asszony egy bögréből marólguggal öntött Szili arcába. Szili a szemén súlyos sérüléseket szenvedett. Az asszony ellen megindult az eljárás.

— **Sztrájkolnak a kendermunkások.** A bácskai kendermunkások elégedetlenek a bérekkel, mivel a kenderárak emelkedtek, a gazdák keresete is növekedett, de a munkásbéreket nem akarták emelni. Ezért két hét előtt elsőnek a Filipovói, a múlt héten a veprováci, tegnap pedig a sztapári kendermunkások léptek sztrájkba. A munkások addig nem hajlandók felvenni a munkát, amíg béremelést nem kapnak.

— **Vasúti aluljárót építenek Petrovaradinban a nemzetközi ut részére.** Hétfőn délelőtt vegyesbizottság szállt ki Petrovaradinba és megvizsgálta a nemzetközi autót részére építendő vasúti átjáró környékét. A bizottság megállapította, hogy a nemzetközi autót részére Petrovaradinban vasúti aluljárót kell építtetni. Az átjáró 9 méter széles és 4.50 méter magas lesz. Az építési munkálatokat a vasutforgalom akadályoztatása nélkül el tudják végezni. A munkálatok hamarosan megkezdődnek.

— **Meghalt a temeriniek Frigyes bácsija.** Agyvérzés következtében váratlanul elhunyt Temerinben Schmidt Frigyes okleveles tánc-tanító. Az országos vásárról hazatérőben az uccán rosszul lett. Kocsira tették, de mielőtt lakására értek volna Schmidt kiszendített. Az általános szeretetnek örvendő Frigyes bácsit óriási részvétellel temették el.

— **Petrovgrád felkészül a nyári fürdőevadra.** Petrovgrádról jelentik: Petrovgrádon strandfürdő-résztvénytársaság alakult Begai Strand r. t. címen. hogy a meglévő strandfürdőt és a Fischer uszodát továbbfejlessze. A résztvénytársaság tagjai Moljac Milivoj gyógyszerész, Kallai Jenő gabonakereskedő, Fischer Károly és Brankován Gyóka fürdőtulajdonosok, dr. Ellmer Gyula ügyvéd, Sztankov Zsiva magántisztviselő és Petrov Mita tanító. A résztvénytársaság 900.000 dinár alaptőkével alakult meg. 500.000 dinárért megveszik a két fürdőt illetve ilyen értékű részvényeket engednek át a fürdőtulajdonosoknak. A résztvénytársaságnak az a célja, hogy a két fürdőt újalakítva teljesen modern állapotban adja át a közhasználatnak, strandfürdőt pedig vizgyógyintézzel kapcsolják egybe. Azonkívül felmerült az a terv is, hogy a Prasech kerttel szemben új strandfürdőt létesítsenek és megnyitják a petrovgrádiak tisztá strandját is. A résztvénytársaság a báni hivatal jóváhagyása után alakul meg véglegesen.

— **Fánfüggő holttestet találtak a Deszkás erdőben.** A kelebíai csendőrség telefonon értesítette a szubotici államügyészséget, hogy a határmenti Deszkás erdőben ismeretlen holttestet találtak egy fán. A holttest zsebei-ben nem találtak igazoló irásokat. A törvény székéről bírói bizottság száll ki a boncolás és a vizsgálat megejtésére.

— **Tyukot loptak.** Kollár Ján, és három kiskorú társa, noviszádi lakosok azzal a váddal terheltten álltak kedden a noviszádi törvényszék előtt, hogy tyukot loptak Simon Zsuzsa udvaráról. A vádlottak beismerték tettüket. A bíróság Kollárt egyhavi fegyházra ítélte, a három kiskorút az enyhítő körülmények figyelembevételével csupán megrovásban részesítették.

— **Elloptak egy noviszádi iskolaigazgató tálkabátját.** Mirkov Györgye noviszádi elemi iskolai igazgató feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes besurrant a Kujeginja Zorka 4 szám alatt lévő lakására és az löszobából ellopta tálkabátját. A kabát zsebében a Szrpszka Banka két betétkönyve volt. Az egyik könyveskö 8800, másik 2000 dinárra van kiállítva. A rendőrség az ügyben nyomozást indított.

— **Gázárlapot kapnak az angol pólyásbabák.** Angliában hamarosan a csecsemők is gázárlapot kapnak. A belügyminiszterium gondoskodni kíván az ország legfiatalabb polgárainak légitámadás ellen való védelméről is és szakértői megbeszélésein arra az eredményre jutott, hogy a leghatásosabb védelmet akkor nyújtja a csecsemőknek, ha gázárlapot látja el őket. Minthogy azonban a csecsemők gázárlapra különleges szerkezetet igényel, mert hiszen a csecse mó nem tudja szabályozni a köszüléket, most tudósokat bíztak meg azzal, hogy megfelelő mintagázárlapot szerkesszenek.

— Műsoros matiné a Munkáskamarában. A novisztái grafikai munkások folyó hó 21-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a Munkáskamara nagytermében a „Sloga“ zenekar közreműködésével műsoros matiné rendeznek. Belépődíj nincs. Műsor ára 1 dinár. A grafikusok ezen délelőtti műsoros matiné rendezésével teljes mértékben felkeltették a nagyközönség érdeklődését és ezért a vasárnapi matiné is igen sikeresnek ígérkezik. A műsor zavartalan előadhatása érdekében kéri a t. közönség pontos megjelenését.

— Szénássy Károly hangversenye Kulán. Szénássy Károly hírneves hegedűművész és dr. Dickmann zongoraművész november 23-án Kulán az Endlein-féle vendéglőben hangversenyt rendeznek. A hangverseny iránt hatalmas érdeklődés nyilvánul.

— Kitűnően sikerült a moraviai táncvizsga. Haulzer Alajos az ismert kiváló tánc tanár vasárnap este tartotta Sztaramoravácán zsufolási megítelt teremben táncvizsgáját, amely a legnagyobb siker jegyében folyt le előkelő és nagyszámú közönség jelenlétében. A legnagyobb sikert Drenjovszki Elvira és Mészáros János szlovák táncos és az „Angol görög” című táncos jelenet aratta, melyben Kiss Rózsika, Butor Juliska, Fodor Etuska, Csákvári Liduska és Nagy Mariska szerepeltek. A jugoszláv egyesületi táncot Inotay Liduska, Csákvári Juliska, Szőcsi Liduska, Török Liduska és Inotay Rozika, az ördögtáncot Harsa Bözsi és Kovács Jucika, a magyar táncot Módrá Erzsike, a Tarantellát Drenjovszki Liduska és Natkai Katica, az orosz táncot Boldog Márta, a bohóc táncot Király Lajos és Bábits István, a tiroli táncot Varga Juliska és Mészáros Etuska mutatta be igen nagy sikerrel. Ugy a tanítványokat, mint a tánc tanárt a megjelent közönség melegen ünnepelte. A megtartott szépségverseny értékes első díját Nagy Etelka nyerte, udvarhölgyei Kiss Rózsika és Kovács Rozika lettek. A vizsgát reggelig tartó táncmulatság követte.

— A sváb-német kulturszövetség szombori értekezlete. Vasárnap a szombori sváb-német kulturszövetség helyiségében értekezlet volt, amelyen elhatározták, hogy újjászervezik a német Kulturbundot olyképpen, hogy az eddigi tartományi beosztás helyett járási beosztást létesítenek. A járási szervezetek a járás székhelyén lakó vezető alá tartoznak, a járási vezetők irányítói pedig a tartományi vezetők. A megbeszélésen a szombori és az apatini járások vezetői vettek részt. A szombori járás vezetőjévé Gaertner Mátyást választották, az apatini járás vezetőjévé pedig Luchenbühl Johann. Keksz Johann novisztái központi elnök, Dr. Schmidt Konrad elnökhelyettes és a járási vezetők beszámoltak a szervezet működéséről.

— Vizummentes, olcsó utazás Ausztriába. Az osztrák Idegenforgalmi Hivatal, úgynevezett „Szezonkártyát” adott ki, amely vizummentes beutazásra jogosít, azonkívül 60 százalékos díjkedvezményt biztosít az osztrák vasutakon, továbbá nagy kedvezményt, a vendéglőkben, szállodákban, színházakban. A szezonkártya ára 70 dinár. Kapható a Reggeli Ujság kiadóhivatalában.

— Hűi esőkabátok, őszi- és télikabátok, legújabb bécsi és párizsi modellek, kaphatók Fischer J. és Fia cégnél, Novisztádon.

— Újabb lopás Doroszlóvón. Doroszlóvó közönségben már évek óta gyakran előfordulnak kisebb-nagyobb lopások, amelyeknek tetteseit csak a legritkább esetben sikerült előkeríteni. Most újabb lopás történt. Özv. Kovács Jánosné szegény doroszlóvói asszonytól éjszaka ismeretlen tettesek ellopták egyetlen kővér dísznőjét. A lakosság körében egyre általánosabbá válik az a kívánság, hogy a rendőrség a legrejtélyesebben végezze a nyomozást és végre is kerítse el a lopások tetteseit.

— Tűz bajmokon. Kunzer Istvánné bajmoki asszony udvarában hétfőn reggel tűz ütött ki, amely egy szalmakazlat elhamvasztott. A tüzet a bajmoki tűzoltók lokalizálták.

— NOVIKNEZSEVÁCI HIREK. A noviknezeváci zsidó hitközség a napokban rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen alelnökké dr. Panier Lipót, gondnokká Schlésinger Jakabot választották. — Csordás Istvánné noviknezeváci asszony 53 éves korában meghalt. — A noviknezeváci szociálgazdasági sztarakanizsai testvéregyesületével együtt műsoros estét rendezett a knezeváci kaszinó nagytermében.

Nemcsak városban és falun

hanem a tanyán is halgathatja vasárnap a szentmisét, ha

EUMIG háromcsöves batériás rádiót szereltet fel,

amely jelenleg a legkisebb és mégis **kevés áramot fogyaszt.** Kérjen képes árjegyzéket. Vételkényszer nélkül bemutatjuk saját lakásán készülékeink bármelyikét

KONRATH D. D. SZUBOTICA

MÜKEDVELEÉS

A topolai műkedvelők vendégszereplése Csantavíren

A bácskatopoli iparoskör és dalárda műkedvelőgárdája vasárnap a csantavíri Triglav meghívására Csantavíren vendégszerepelt és előadta Szirmai Albert hatalmas sikert aratott operettjét, a Mágnes Miskát. Az előadás iránt Csantavíren fokozottan nagy érdeklődés nyilvánult meg és a topolai műkedvelők rá is szolgáltak az érdeklődésre. Az előadás minden részén meglátszott, hogy a jóhírű topolai műkedvelők komoly művészi ambícióval készültek fel. Különösen a kifogástalan énekkészség érdemel dicséretet és állítható követendő példát a műkedvelők elé. A darabot Hoffmann Károly topolai katolikus kántor rendezte teljes hozzáértéssel. A szereplők kifogástalanul játszottak. A legkiválóbb alakítást Czibor Juci, az ismert szubotocai műkedvelőprimadonna nyújtotta. László Antal Miska szerepében méltó partnere volt. Énekszámait sokszor nyíltzini taps jutalmazta. Táncok szintén dörgő tapsvihart arattak. Rajtuk kívül még Juhász István és Üveges Mancsi produkáltak elsőrangot, azonban a többi szereplő is megtett minden tőle telhetőt.

— KANIZSAI HIREK. A város gazdasági ügyosztálya november 21-én adja ki a 33-as szobában az ugynevezett Lehőgő föléket. — A kereskedők egyesülete értekezletet tartott, amelyen megválasztották az adó felszólamló bizottságba kiküldendő tagokat. A kereskedő tagok Turmaics Milos és Longa József, helyetteseik Konez István és Léderer Manó. A vendéglősök részéről Zsigorac Milánt és Bálint Józsefet, (helyetteseik Kövedi János és Patáki Ferenc) delegálták. — A beográdi Nemzeti Színház több tagja vasárnap Kanizsán vendégszerepelt és egyfelvonásosokat adott elő nagy sikerrel. — A vadásztársaság 100 terítékes öz-bankettet rendezett, amely mindvégig emelkedett hangulatban folyt le. — A városi főorvosi hivatal ezután is figyelmezteti a lakosságot, hogy a gyümölcstisztaságra ügyeljen, mert a mosatlan gyümölcstől könnyen kapható tifusz betegség. — Kanizsán a szerb hadsereg bevonulásának évfordulóját fényes ünnepségekkel ülték meg.

— A Novisztái Katolikus Jótékony Nőegylet holnap délután öt órai kezdettel tartja meg szokásos teadélutánját, amelyre tagjait ezután is meghívja. A Nőegylet vezetősége egyúttal felkéri a vasárnapi tombolásten kisorsolt számok tulajdonosait, hogy át nem vett nyereménytárgyaikért a teadélután idején, 5—7 óra között szíveskedjenek a Katolikus Körben jelentkezni. A kérdéses számok a következők: 36, 51, 176, 189, 118, 242, 291, 292, 298, 316, 405, 456, 485, 432, 479, 452, 565, 670, 634, 629 és 622.

— Ócskavasként adják el a Berengáriát. Londonból jelentik: A Cunnard hajóstársaság a tavasszal leromboltatja és ócskavasként eladja leghíresebb óriásgőzöst, a Berengáriát. Az 52.101 tonna térfogatú hajó eredetileg a világ legnagyobb hajója volt, 1913-ban épült „Imperator” név alatt Németországban és a háború után hadikárpótlásként jutott angol tulajdonba. Fejedelmi lakosztályában, amely a német császár számára készült, sok angol államférfi utazott, köztük Ramsey MacDonald, amidőn mint szocialista miniszterelnök vezetés amerikai „barátkozó-utjára” indult. A Berengária április 22-én fut ki utolsó útjára Newyork felé és május 8-án tér vissza Southamptonba, ahonnan a hajóleromboló telepre vontatják. Személyzetét az Óceán új királynője, a 73.000 tonnás Quen Mary veszi át, amely május 27-én indul Southamptonból első óceáni útjára.

— Temerini hírek. A község gazdasági bizottsága Papp István községi elnök elnökletével ülést tartott, amely összeállította az 1936. évi költségvetést és jóváhagyás végett felterjesztette a járási gazdasági bizottsághoz. — A járási főszolgabírószág szigorú ebzárlatot rendelt el. — A Gazdakör tanfolyamot rendez az ifju gazdák részére. A tanfolyam december 9-én kezdődik és 21-ig tart. — Az ipartestület vezetősége folytatja felvilágosító előadásait, melyen a tagok elég szép számmal vesznek részt. A legközelebbi előadáson a betegsegélyző törvényt ismeretik. — A temerini muzeum részére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek: ifj. Bujdosó Pál négy ősrégi agyagedény, Tóth József egy régi gyertyatartó, egy gerebencző, egy fénykép, id. Péter Ferenc egy katonai végelebecsítő levél, Kovács Antal egy csutora, Varga I. Antal egy katonai végelebecsítő levél, Révész István egy gyufatartó, Jung János egy ágyugolyó, egy régi levél, Dujmovics János egy régi metsző kés, két régipénz, Kovács Ferenc egy régi szerszám, régi pénzt adtak: Micsutka János, Sára Imre, Szakó Péter, Jánossy Lajos, Zelenka Antal, Varga Bandi, Magyar Antal és Krezsán András. — Az elmúlt héten született 4 fiú és 6 leánygyermek. Elhalt Németh Adám 72, Szilák Erzsébet 41 és Békics Mara 15 éves korában. Házasságot kötött Tóth István Varga Rozáliával.

— Jelentkezzenek az 1916-ban született újoncok. A novisztái városi előjáróság felhívja mindazokat a férfiakat, akik 1916-ban születtek és eddig nem jelentkeztek, hogy legkésőbb ez év december 1-ig feltétlenül jelentkezzenek a novisztái városi katonai ügyosztályban (Kralya Petra 25, földszint) az újoncjegyzékbe való felvétel céljából. Mindenkinek be kell jelenteni atyja, testvérei, anyja, születési adatait, valamint magukkal kell hozniok atyjuk adókönyvecskéjét. Aki e felszólításnak nem tesz eleget, az a katonai törvénybe ütköző cselekményt követ el.

— A hosszú élet titka. Párizsból jelentik: Sainte Opportuneben él Franciaország legöregebb asszonya, a 105 éves Mme Carpentier. Nyolcvanhárom év óta lakik ugyanabban a házban, napjának nagyrészt olvasással tölti és mindennap egy órát sétál. Azt állítja, hogy testi és szellemi frissességét jó gyomrának köszönheti. Sohasem tartott diétát, ha beteg volt, homoeopátiás módszerrel kezelte magát. Az egészséges gyomor biztosítja szerinte a nyers gyümölcs. Különösen sok almát eszik. Minden étkezéséhez almamustot vagy vörösbort fogyaszt.

— Disznótoros vacsora a Dudarszka uccai Katolikus Olvasókörben. A novisztái Dudarszka uccai Katolikus Olvasókörben november 23-án disznótoros vacsorát rendeznek a Szeget-szeffel című népszínmű szereplőinek tiszteletére. A kör vezetősége a vacsorán vendégeket is szívesen lát. Előjegyezni szombat délig lehet Vadóc Sándor és Fehér István, kereskedőknél, és a kör szolgájánál. Egy teríték ára tíz dinár. Vacsora után tánc reggelig.

— Sok epe- és májbetegségnél, epéképződés és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz a beleket élénkebb tevékenységre serkenti és az emésztést szabályozza. Klinikai tapasztaltok igazolják, hogy az otthoni ivókura úgy válik igen eredményessé, ha a „Ferenc József” vizet reggel enyhegyomorra, kevés forró vízzel keverve isszuk.

Nr. S. 15485 od 25. V. 1935

BOLDOGSÁG

— Hogy érzi magát a barátnőd a házasságban?

— Anyira boldog, hogy moziba kell mennie, ha egyszer megint sírni akar.

SPORT.

A kék-fehérek jubileumához

Hüvös őszi szél söpri végig a partját, a nagytemplom magas tornya szeli a Duna felől jövő esipős léghullámokat akár az óceánjáró a tenger vizét. Önkéntelenül összébombolom télikabátomat. „Öregszünk, már ősszel is fázunk” jegyzi meg barátom aki valamikor 23 fokos télben is együtt rugta velem a labdát. Szinte kellemetlen, hogy az ember néha így elárulja magát, de ami igaz az igaz, valamikor bizony nem fázunk. A gondolat felmelegíti lelkünket, emlékeket idéz fel amelyek fájók is, kellemesek is.

Deres haju szikár férfiú kanyarodik eléünk, kis-ső mintha bicegne, de tartása még mindig egyenes. „Tudod ki ez?” kérdezi barátom. Hogyne, a noviszádi futbalisták ősapja, három évtizeddel ezelőtt ő volt az első megcsodált futbalművész, 25 éve tagja a NAK-nak.

Ilyen csoda ma már kevés akad. A vén jegygye, ezüstös hajával glóriásnak tűnik fel előttem most mikor a NAK 25. évét jubilál.

En is voltam NAK-ista, mint ahogy a régi noviszádiak majdnem mindenike. Most, hogy a jubileumról hallok, annyi elfelejtett kép elevenedik meg lelkem elfelejtett odújában, bele nedvesedik a szemem.

A háboru utáni években szinte a tökéletességig kristályosodott a meleg, családi harmónia amely a NAK-nál többé-kevésbé mindig meg volt. Tényleg a NAK akkor rendezettéletű, boldog családközösség volt hasonló, gondos, becsületos és munkás családfőkkel — jóra való, engedelmes és szorgalmas gyermekekkel.

A családfők gondoskodtak, hogy a gyermekeknek mindenük meglegyen. A gyermekek játszadoztak, néha biciklivel, néha futballal, színházat is játszottak. Soha egymással össze nem veszték mert az öregek egyelőrt is példátlanul példát volt. Az idősebb gyermekek arra tanították a fiatalabb fiukat és lányokat, — mert lányok is voltak akik szintén játszottak hazenásdit, főzőskét, tea főzőskét, — hogy tiszteld a kort és a tapasztalatokat. És a gyermekek rajongtak a családfőkért. Ugye jó gyerekek voltak Schmidt mama ugye figyelmesek voltak Ida tánti? Milyen sok ilyen kedves mama és tánti volt akkor a NAK-ban.

Karácsonykor, a szeretet szent estjén omeletes fenyőt álltak körül a NAK családi tagjai, mindig többen voltak száznál, a NAK mamák és tántik sütittek, diszítottak, a NAK apák és bácsik ajándékokat raktak a karácsonyfa alá és mikor kigyuladt a sok ragyogó gyertya, áhítattal zengte öreg és fiatal:

Kék-fehér a mi színünk.

Ezért élünk, halunk...

Ugye nem volt akkor szegény ha egymás szemében könnyeseppeket látunk, amit a boldogság a szeretet szított oda... Szép volt-e mondjátok meg vén NAK-isták? .. Szinte látom, hogy helyeslően bólogtattok. Ti is onnan a mennyei magasságból Nagyfejő Endre, Hadvicsok Béla, Winterfeld Vilmos!

Es most megint Te jutsz eszembe szürkülő fejű, bicegő vén eszafar, alakodat olyan megilletődéssel nézem mint mikor idegen országokban az ismeretlen kalonák sírját koszorúztuk meg. Te sem beszélsz és mégis milyen nagy időkre emlékeztetsz 25 év, egy félemler álló.

Nemes Károly

A CSEHSZLOVÁKOK MÁR CSOMAGOLNAK HAZAFELÉ. Mint ismeretes, a prágai Spárta és Szlovákia kombinált csapata eddig két mérkőzést játszott Angliában, Manchesterben és Stoke-ban, mindkettőt elveszítette. Most játszott a harmadik mérkőzését Sheffieldben az ottani Wednesday ellen s ezú 0:1 félidő után 1:4 arányban ismét elveszítette. A csehszlovákok gólját Kalocsay löfte míg az angolok góljait Hooper, Dewar (2) és Rimmer rúgták. A mérkőzésnek alig 3000 nézője volt s a Millwall amely a csehszlovákok legközelebbi ellenfele lett volna, lemondta a lekötött mérkőzést. A csehszlovákok tehát nagy kudarcral végződött túrájukat váratlanul befejezve máris haza indulnak.

Vel Kikinda: szuboticei ZsAK—ZsAK 1:0 (1:0). A két vasutas-csapat ligaselejtező mérkőzése nélkülön küzdelmet hozott. A szuboticei csapat egy-ségesebb volt, nagyobb kedvvel is játszott s így megérdemelte a minimális győzelmet. Legjobbja Keeskés és Kenyeres voltak, míg a szuboticei csapatból csak Knezsev tűnt ki. A mérkőzés Petrograd-ki bíró (Petrograd) jól vezette.

Toldi kimaradt a magyar válogatottból

Dr. Dietz Károly, a magyar futballszövetségi kapitány hétfőn este tette közhírré az olaszok elleni válogatott felállítását, amit a magyar közvélemény vegyes érzelmekkel fogadott. Meglepetést kelt, hogy a szövetségi kapitány megint a régi recept szerint állította össze a csapatot, nagy nevek-ből és nem vette figyelembe a legutóbb feltűnt fiatalokat és amatőröket. Még kínosabb feltűnést keltett, hogy a Ferencvárosból egyedül Sárosi játszik Milanóban és kimaradt Toldi, aki pedig kitűnő formában van és eddig minden válogatott mérkőzésen a magyar csapat főerőssége volt. Helyette Cseh II játszik balcseszekötőt, aki Svájc ellen jobbszélő volt, a saját csapatában pedig centert szokott játszani. Ezekután természetesen bizonyos aggodalommal néznek Magyarországon a milánói nagy mérkőzés elé.

A magyar tizenegy a következő: kapus Szabó (Hungária), hátvédek Vágó (Boeska) és Sternberg (Ujpest, fedezetek Szalay (Ujpest), Turay (Hungária) és Dudás (Hungária), csatárok Markos (Boeska), Vincze (Ujpest), Sárosi (Ferencváros), Cseh II (Hungária) és Titkos (Hungária). Tartalékok Vági (Kispest), Bíró (Hungária) és Szücs (Ujpest).

A bírójelentés szerint a Szand 3:2 arányban vezetett a botrányba fulladt mérkőzésen. Neverkla bíró benyújtotta jelentését a botrányba fulladt mérkőzésről az alszövetséghez és a jelentés lesz az alapja a további eljárásnak. A bíró megállapítja jelentésében, hogy a botrányt az első félidő 36. percében tört ki, amikor a mérkőzés 3:2-re állott a Szand javára. A bíró szerint is a harmadik gól volt a közvetlen előzménye a botránynak, amennyiben a góllövő Korászt Ronyec meg-rugta, mire az összecsapástól mind a két játékos elesett. A földön fekvő Korászt Ronyec még ütlegelte, majd az összecsapás után Korészt jajgatva felkelt Ronyec azonban fekvő maradt. Eddigre már az incidens színhelye körül sereglettek a két csapat többi játékosai is, akik közül kivállott Szilágyi III. és feberugta Ronyecot. Pillanatok alatt a közönség is betódolt a pályára és általános verekedés tört ki. A bíró megállapítja jelentésében, hogy a rendőrség és a rendezőség mindent megtett a botrány elfolytása érdekében, a mérkőzést azonban ennek ellenére nem lehet folytatni.

Sztarakanizsa: GRANICSÁR—OBILICS 3:0 (1:0). Barátságos, bíró Losonc József. Az első osztályban szereplő noviknezeváci együttes vendégszereplésére nagyszámú nézőközönség volt kíváncsi. A rendező Granicsár nagy fölényben játszva biztossan győzött Ormos (2) és Bakalics góljaival, akiket kívül igen jók voltak még Mitya, Ungár 6 Molnár, míg az Obilicsből Vass Gy. és Csicsa tüntek ki. Losonc bíró jól vezette a szép mérkőzést.

SENZÁCIÓS ÖKÖLVIVOMÉRKÖZÉSEK NOVI SZADON. A NAK-pályán vasárnap délelőtt 10 óra kezdettel Noviszadon rég nem látott ökölvívómérkőzések lesznek, amelyek során az amerikai Loui Müller is bemutatkozik. Kivülte még Maurics M. (Beograd), Himmeisbach Jakab, Lajos és István Russ Iván (Petrovgrad), Andriescsek Péter, Kraemer Ferenc, Juhász Sándor, Magura György, Volep József és Andriescsek Pál mérkőznek. Bíró Szkiecsák Ferenc lesz. Belépődíj nincs.

Házasság. Kedden esküdött örök hűséget ifj. Gríza András a TSK sok éven keresztül volt játékos a Ökrész Mancikának a TSK agilis műkedvelőjének.

Rövid sport hírek

Az osztrák bajnokság őszi fordulója vasárnap befejeződött. Az első liga élén az Admira áll 19 ponttal, utána a Rapid és Vienna következnek 15 ponttal, a tabella végén a Hakoah és Floridsdorf kullog 6 illetve 4 ponttal. Most vasárnap már a tavaszi fordulóért játszanak. — **A magyar góllövő lista élén Sárosi vezet 15 góllal, őt Cseh és Toldi követi 11 góllal, majd Kocsis, Müller, Serényi, Takács II és Zsengellér következnek 9 góllal.** — **Savolainen** finn tornászvilágbajnok szerint az olimpia tornaversenye a németek, magyarok és finnek között fog eldőlni. — **Birminghamban** december 10-én angol-magyar asztali teniszmérkőzés lesz. A magyar csapat tagjai Barna, Szabados és Bellák, tartalék Házi. — **A német Lewanow,** a háboruutáni kerékpáros világbajnok, gyógyíthatatlan betegsége és anyagi gondjai miatt öngyilkos lett. Temetésén tizezer kerékpáros vett részt. — **Lyka,** a Ferencváros fedezete, mandulaoperáción esett keresztül s három hét múlva újra tréningbe

KULAI HIREK. A kulai hitközség a esatonán túl házat vásárolt, amelynek telkén majd templomot építtetnek. A hitközség a templomépítésére és a lelkész javadalmazására megfelelő alapokkal rendelkezik. — Ruppert István hároméves kislányt egy kutya borzalmasan összemarcangolta. — A kulai vadásztársaság vasárnap hajtóvadászatot rendezett mely alkalommal 120 nyulat löttek. — Rackovics Jován 65 éves rendőrt súlyos idegbaja miatt szolgálaton kívül helyezték. — A Fruska Góra turistaegyesület Kulán is megalakította téli-sportosztályát. Az egyesület a szokolothonban sitanfolyamot rendez.

A noviszádi pravoszláv hitközség új elnöke. A noviszádi pravoszláv hitközség elnökévé Tyulum Jován noviszádi kereskedőt választották meg.

Amikor a rabló kevesli az 50 dinárt. Szerencsésen végződött rablóátvitel játszódott le a napokban Bajmokon. Pénzes Sándor kertészt hétfőn reggel az istállójában ismeretlen tettes megtámadta, vasruddal fejbévágta, majd összekötözte. Amikor a kertész az ütés okozta szédületből magához tért, az ismeretlen követelte hogy adja át minden pénzét. Pénzes kérte, hogy oldozza fel, mert csak úgy adhatja át 50 dinárnyi készpénzt. Az ismeretlen eleget is tett ennek a kérésnek és Pénzes bement a lakásába a pénzért. Amikor visszazárt, a rablót már nem találta. Valószínű, hogy keveselte a pénzt és ezért tűnt el. Pénzes jelentést tett a rendőrségen, amely megindította a nyomozást.

Az Ördögsgiget fegyőrei bepereltek egy francia ügyvédnőt. Párisból jelentik: Ne töltjük nászutunkat az Ördögsgigeten — ez a tanúsága egy fiatal francia ügyvédnő esetének. Mireille Maroger ügyvédnő tavaly férjhez ment és nászutját szaktanulmányokkal kötötte egybe. Férjével a középamerikai Ördögsgigetre utazott, hogy az ottani fegyenc-telep viszonyait tanulmányozza. A lelkiismeretes fiatal ügyvédnő borzalmas állapotokat talált a fegyenctelepen és megállapította, hogy a fegyőrök pokolian bántanak a foglyokkal. Hazatérése után erről cikksorozatokat írt a párisi lapokban. A cikk következményeképpen az Ördögsgiget 118 fegyőre rágalmazás címén pert indított az ügyvédnő ellen. A tárgyalást nagy érdeklődéssel várják, mert a fiatal ügyvédnő terjedelmes bizonyítási anyagot ígért.

BACSKOGRADISTEI HIREK. Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt Gradisten. Garies Bözös 8 éves kislánya hátul felkapaszkodott Szubotin bérkoosis kocsjára és a kerék valamiképpen magával rántotta, úgyhogy a kislány a rugó és a kerék közé szorult. A szerencsétlen kislányt Atyanszki községi rendőr mentette ki szorult helyzetéből egy vasúti munkás segítségével. A kislány horzsolási sebeket szenvedett. — Rudics Lajos és neje szül. Ujj Marcella most ünneplétek házasságkötésük ötvenedik évfordulóját. Az aranylakodalmas házaspárt tisztelőik és rokoni elhalmozták szerencsekívánataikkal. — A BAK 155 terítékes bankettel ünnepelte meg azt, hogy a futbalcsapata pontvesztés nélkül fejezte be az őszi bajnoki fordulót.

Két matrözleány. Vancouverből jelentik: Az Ilmatris angol teherhajó fedélzetén két női matröz kezdte meg szolgálatát. két nővér, akik közül az egyik eddig tanítónő, a másik gépirónő volt. A hajó Ausztráliába Dél-Afrikába, majd Észak-Amerikába megy. A két fiatal lány kijelentette, hogy azért áll be matröznek, mert csak így van módjukban bejárni a világot.

Hirtelen halál. Molnár Istvánné temerini asszony a lakásán összeesett és meghalt. Szívizérlődés ölte meg.

Hová lett a cár amerikai vagyona? Newyorkból jelentik: a newyorki törvényszék elutasította az állítólagos Anasztázia nagyhercegnőnek keresetét, amelyet egy 5 millió dolláros „cári vagyon” kiadatása érdekében indított Newyork állam ellen. A bíróság nem ment bele annak vizsgálatába, hogy Csajkovszky Anasztázia valóban Miklós cár leánya-e vagy nem, hanem azon az alapon utasította el a keresetet, hogy ezt a vagyont sehol sem lehet megtalálni. Newyork állam kinstára nem öriz ilyen vagyont és sehol sem tudnak róla.

EGYENLŐ JOGOK

— Megigérted, hogy hét órára itthon leszel.
— Igen, papa.
— En pedig megfogadtam, hogy elverlek, ha később jössz haza.
— Ugy van, papa. De miután én nem tartottam be a szavamot, neked se kell betartanod a tiedet.

álhat. — A bécsi Rapid a jövő hónap elején afrikai turára indul, amelynek első állomásai az algéri Orán és Casablancá városok. — Kölnben német-holland rugbymérkőzés volt, amelyet a németek nyertek meg 11:5 arányban. — Braziliából olasz meghívásra három kitűnő játékos: Jaguar, Viana és Fernando, érkezett Európába, de amikor Portugáliában partra szálltak és az olasz-abesszin háborúról hallottak, ott maradtak Portugáliában és beléptek a lisszabóni Sporting-ba. — Sidney-ben az ausztráliai Odrien Kist nagy meglepetésre legyőzte Jack Crawfordot.

Kugli hírek

A szubotcai Első Kugliklub vándorserlegmérése volt a legnagyobb kugliversey, amit Jugoszláviában eddig rendeztek. Bár a vándorserleget védő Első KK-nak balszerencséje révén egyetlen díj sem jutott, az erkölcsi győzelem babérja mégis az övé, mert ennek a nagyszabású versenynek — amely péntektől vasárnap éjfélig tartott s amelyen 32 csapat vett részt — mintaszerű megrendezésével megbecsülhetetlen szolgálatot tett fiatal kuglisportunknak. Ezért őszinte elismerés illeti Szubotica legrégebbi kugliklubját s névszerint annak elnökét, Malagurszki Simont és titkárát Pilics Ozrent. Magát a vándorserleget az erős konkurrenciában a szubotcai Zvezda vitte el, az első díjat a szubotcai Napredak, a második díjat az Obrtnik, a vigaszdíjakat a szubotcai Jugoszlávia és az Iparosdalárda nyerték. A vidéki csapatok közül a legjobban a sztariyecseji Első KK szerepelt, utána a legtöbb fát a szombori Napredak ütötte, de a döntőbe egyik sem tudott bejutni. A noviszádi bajnok, a Herakles favoritként indult, de az előző esti bajnoki derbi-mérkőzéstől fáradtan és egyik legjobb játékosát, Fancsevicsét nélkülözve, nem tudta a szokott formáját kijátszani. A noviszádi Zvezda balszerencséjével szintén kiesett a harmadik fordulóban.

Felkérjük a noviszádi Napred összes tagját, hogy a mai esti tréningen okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Fodor intéző. — **Nak-hírek.** Csütörtökön, a hó 21-én, a Sofförök ellen játszott bajnoki mérkőzést a Bauer-pályán, félkilenc órai kezdettel. Kérem a következő játékosok megjelenését: Vraesaries, Lehrer, Török, Gógós, Simon, Pratriesevics, Somogyi, Hetterie, Vaszi, Bartha, Szauer és Pollák. A csapatkapitány. — **A noviszádi Miksi Mausz** alább felsorolt játékosait kérem, sziveskedjenek ma este félnyolc órakor a klubhelyiségben megjelenni, ahonnan átmegyünk a majorba a Zrinyszki elleni bajnoki mérkőzésre: Augsztin, Bagó, Firányi, Góbor, Gaál, Klier, Ladisics, Majoros, Nacsá, dr. Wagner, Tóth, Szűcs. A csapatkapitány. — **A noviszádi Daloskör** következő játékosait kérem, hogy ma este nyolc órakor sziveskedjenek megjelenni a Kott-pályán a Zanatlia elleni bajnoki mérkőzésre: Sándor, Pajzer, Gőz, Prikel, Busa, Mohr, Kreitner, Zvara, Péntes I. Péntes II, Nagy, Dudás és Rapp. A csapatkapitány. — **A noviszádi Zanatlia** nevezett játékosait kérem, hogy ma este 8 órára sziveskedjenek megjelenni a Kott-pályán a Daloskör elleni bajnoki mérkőzésre: Takács P., Kántor, Vass, Hlapovics, Margit, Welker, Bakos Reger, Szécsényi, Takács A., Majoros és Takács Gy. — A csapatkapitány.

Sakk hírek

A noviszádi Sakk-klub vasárnap, a hó 17-én Palánkán játszott 9 táblás mérkőzést a palánkai Sakk-klub sakkoszáival. Ezúttal a „csikó”-kat küldte el, akik nagyszerűen megállították a helyüket és ellentétben az „ászok” csapatával, akik nagynehezen tudtak csak 3:2-es eredményt legutóbb a palánkaiaktól kiesikarni, most 9:0-as eredménnyel tértek vissza Palánkáról. Részletes eredmények: Schwab (N. Sad)—Resely (Palánka) 1:0. Schüssinger (N.)—Paupert (P.) 1:0. Reiter (N.)—Löwy 1:0. Virág (N.)—Rainac 1:0. Farkas (N.)—Franz 1:0. Latinesics (N.)—Hoffmann 1:0. Schmidt (N.)—Antonijevics 1:0. Atanackovics (N.)—Link 1:0. Sikoparija (N.)—Herskovics 1:0. A revánsmérkőzést minden valószínűség szerint december 15-én játszik majd le Noviszádon. December 1-én Noviszád nagyválogatottja Beograd főlelmetesen erős együttesével fog megküzdeni Beogradban. A noviszádi Sakk-klub tehát nagy tréninggel készül erre a mérkőzésre és így szombaton 23 óra érdekes mérkőzésre kerül a sor az „Ifjú Titanok” és a válogatott „Óreg Óriások” között, ahol a fiatalok meg akarják mutatni, hogy Noviszád sakkéletét nem kell feltélni, mert van igenis jó utánpótlás.

NAPOLÉON A HÓDÍTÓ, A DIKTÁTOR ÉS A SZERELMES FÉRFI

Írta: Tatár András

105

Csakugyan: a fővárosban valóságos pánik tör ki. Mindenki a békét óhajtja és a mindenáron való gyors megegyezést sürgeti. Az anyacárnő és az összes nagyhercegek egyesült erővel igyekeznek rávenni I. Sándort a feléje nyújtott békejobb elfogadására, mert attól tartanak, hogy a nép a sorozatos és dicstelen vereségek hatása alatt végül is majd forradalmi megmozdulásban fog kitörni, amely talán valamennyiüket elsöpörné helyükről.

Csak két ember van a cár környezetében, aki a háborúnak a végsőkig való folytatását tanácsolja: két külföldi, akik közül mindegyiknek megvan az oka rá, hogy engesztelhetlenül álljon szemben mindvégig Napoleonnal. Az egyik Stein báró, a volt porosz hadügyminiszter, aki negyedik éve kénytelen emigrációban élni a francia elnyomás miatt és aki a „zsarnok” megsemmisítésétől hazája felszabadulását várja. A másik — Napoleon sógora, az irigy, neheztelő és soha meg nem bocsátó Bernadotte, aki még a svéd korona ellenében sem tudja elfelejteni a császárnak, hogy nála — véleménye szerint érdemtelenül — magasabbra emelkedett.

Ennek a két embernek a befolyása a cárra erősebb, mint az anyacárnőé és az összes nagyhercegeké, politikusoké és magasrangú katonáké együttvéve. És az ő ösz tönzésükre történik, hogy minden fenyegető veszély ellenére is a cár ezúttal még csak választ sem ad a harmadik békeajánlatra, amely egyben az utolsó is.

Most azután mindenki azt várja, hogy a francia áradat hőmpölyögve megindul Szentpétervár felé és már előkészületek is történnek a főváros védelmére. Stein báró és Bernadotte napokon és éjszakákon keresztül tanácskozik a tervek fölött az orosz hadvezérekkel, folynak az erődítési munkálatok, megtörténik az újabb korosztályok behívása — a várt támadás azonban elmarad.

Napoleon — minden fogadkozás ellenére — sohasem teheti meg a Szentpétervár felé vezető százötven mérföldes utat. Pedig maga is jól tudja, hogy ez volna az egyetlen sikerrel kecsegtető próbálkozás számára. De valami meggátolja benne: nem az orosz hadsereg, nem Stein báró és a hűtlen Bernadotte mesterkedése, nem is tábornokainak ellenkezése és csapatainak vonakodása, hanem egyszerűen maga az orosz föld, az orosz éghajlat!

Október elején megjelenik az igazi nagy ellenség, amellyel nem tud megbirkózni: lehall az első hó. És rögtön utána kemény hideg köszönt be, amely teljességgel szokatlan a francia sereg számára és amely a meggyomorodott embertömeget még jobban megbénítja és demoralizálja.

A nagy visszavonulás

Egyszerre a maga szörnyű, kietlen valóságában tárul fel a helyzet: az elpusztított Moszkvában nem tehetnek át és ha idejében vissza nem vonulnak, az egész hadsereget, illetőleg annak megmaradt roncsait is megsemmisíti az éhség, a betegség és a könyörtelen hideg.

Nincs idő többé törengésre, tanácskozásra, kedvező alkalmak kiváráására: vissza kell fordulni!

Október 19-én Napoleon kiadja a pa-

rancsot a visszavonulás megkezdésére. És innen kezdve az az út, amely eddig szinte töretlenül emelkedett a legszedítőbb magasságokig, egyszerre meredeken lefelé fordul...

A diadalmas Grande Armée, amely tavasszal még büszkén és győzelmesen nyomult előre, most már csak siralmas árnyéka önmagának. És az eredetileg hetvenezert embert számláló gárdaezredek most alig lehet négy, egyenként százötven emberből álló századot formálni, hogy kíséretül szolgáljon Napoleonnak. De micsoda századok ezek! A közlegények helyét tisztek foglalják el, válogatott hűséges emberek; minden altiszt egy-egy tábornok, vagy marsall és a parancsnokok — királyok.

A sereg többi része pedig az oroszok guerrilla-támadásaitól nyugtalanítva kis csoportokra bomlik fel, sokan még fegyvereiket is eldobálják, csak hogy gyorsabban haladassanak előre és a lakott helyeket elkerülve, üldözött vadak módjára menekülnek a határ felé, hogy legalább pusztá életüket megmentésük, ha már a dicsőség örökre elvesztett.

Tetőzi a katasztrófát, hogy a hideg váratlanul még a szokottnál is keményebbre fordul. November elején a hőmérő 18 fokra süllyed zéró alatt és ebben az embertelen fagyban halad előre küzködve az egykori fényes és rettegett napoleoni hadsereg szomorú és szétzüllött maradványa.

Husz napig tart, amíg a határt jelző Berezina-folyóig vergődik előre a szálnalmas sereg és erről a husz napról a császár kíséretének egyik tagja szívetfacsaró és kísértetiesen borzalmas leírással szolgál:

„Tábornokok, tisztek, katonák — írja — egyforma öltözetben, egy csomóban menetelnek. A nyomor megszüntetett minden különbséget: lovasság, tüzérség, gyalogság mind együtt volt.

Nagyrészüknék tisztel teli zsák volt a hátán, oldalukon kötéllel felkötözött fazék; mások kötőféken vezették lovaikat, amelyeknek csak az árnyéka volt meg. Ezekre kötözték fel edényeiket és szegényes ételkészletüket.

Maguk a lovak is eleségül szolgáltak csakhamar, annál is inkább, mert nem tudták őket tovább vinni és amikor elhullottak, táplálékkul szolgáltak uraiknak. Nem is várták meg, míg kilehelik párájukat, azonnal feldarabolták őket; amint elhullottak, rájukvetették magukat, hogy a husos részeket leszedjék róluk.

A sereg hadtesteinek nagy része felbomlott.

Romjaiból egész csomó kicsiny csapat állott elő, nyolc-tíz személy, akik összecsoportosultak, hogy együtt haladjanak és akik azután kölcsönösen igyekeztek segíteni egymást.

A legtöbb ilyen csapatnak volt egyetlen lova, mely poggyászukat, konyhafelszerelésüket és élelmiszerüket vitte. Vagy pedig az egyes embereknek volt erre való hátasájuk.

(Folytatása következik)

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes **Ferenc-József** keserűvizet. Regisztród Minisztretva soc. pol. i Nar. Zdr. S. br. 85 od 154. 25. V. 1935. 1599

KÖZGAZDASÁGI HIREK

A tenger melléki kiviteli társaságok utasítást kaptak, hogy november 18-tól kezdve Olaszországnak nemcsak fát, hanem egyéb termékeket sem szabad már szállítani. Az ilyen cikkek közé tartozik a szén és lignit is, melyet eddig nagy tételekben vett át Olaszország. — **Amszterdami jelentés szerint** Abesszinia néhány hóval ezelőtt annyi benzint vásárolt, hogy két teljes évre fedezte szükségletét. — **Romániában az idei szüret** rendkívül bőséges volt. Egyes vidékeken hektáronként 140—160 hektóliter is termett. Sokhelyen nem volt elég sűrűs hordó, úgyhogy a termést leszüreteltlenül a tőkén hagyták. A borárak óriási módon estek. — **A délszerbiai rizstermés** ezidén kitűnően sikerült s az árak is kielégítőek. A kocsani járásban 3 millió kilogramm termett és átlagára 3.80 dinár. Az össztermést 400 vagonra becsülik és a termelők 15 millió dinárt kapnak kézhez. — **Jugoszlávia 1933-ban** 10 millió dinár értékben hozott be külföldről gépkocsikat, Ausztriából 1.5, az Egyesült Államokból 4.8, Csehszlovákiából 1.39 mill. dinárért. A többi Németország, Franciaország és Olaszország között oszlott meg. 1934-ben már 17 millió dinárra emelkedett a behozatal, melyből Amerikára 9.8, Németországra 3.1, Franciaországra 3.1, Ausztriára 1.2 és Csehszlovákiára 0.9 millió dinár esett. — **Az ezidei jugoszláviai gyapottermés** behordása e héten kezdődött. Ez évben Délszerbiában 650 hektáron természetiek és 600 ezer kilogram tisztított és 200 ezer kiló tisztított gyapotra számítanak. A tisztított gyapot kilójának ára átlag 3.50 dinár. Kiterjedtebb termelés a meglehetősen gyenge ár miatt nincs, pedig az orvosi célokra szolgáló vatta ebből készül s annak kereskedelmi ára meglehetősen nagy. — **Az osztrák cukorgyár** befejezte ezidei kampányát. 6.600 vagon répat dolgozott fel, melyből 800 vagon cukrot nyert. A kampány idején 1000 munkást foglalkoztatott. — **A beljei állami uradalmi cukorgyár** még 10—15 napig dolgozik. Eddig 6000 vagon répat dolgozott fel, melyből 800 vagon cukrot kapott. Még vagy 1000 vagon répat fog feldolgozni a hátralévő időben. — **Görögország 50 ezer tonna búzát** vesz át Romániától, melynek 90%-át devizával és 10%-át áruval fizeti. — **A pénzügyminisztérium megengedte** a beográdi mérnökegyületnek, hogy élesítésvárát állítson fel, mely azonban a melléktermékekből nem állíthat elő szeszt. — **A Szarajevó melletti Feltrinelli** fakitermelő vállalat beszüntette üzemét és 300 munkást elbocsátott. A szarajevói munkásbörze e munkásokat a környékbeli vállalatoknál helyezte el. — **Németország utólagosan** még 40 vagon szőlő behozatalát engedélyezte Jugoszláviából. — **Az olasz hivatalos lap** rendeletet közöl, mellyel megtiltja az olasz gazdasági életre vonatkozó adatok és okmányok közlését. — **A földművelésügyi miniszter** rendeletet adott ki, hogy azokat a rákokat, melyeket a tilalmi idő (október 15-től június 15-ig) előtt fogtak ki és gyűjtömedencékben tartanak, az illetékes bányai hivatal gazdasági felügyelőinek jóváhagyásával kapot engedély alapján ki lehet szállítani külföldre. — **Magyarország** Ausztriával tárgyalásokat folytat nagymennyiségű bor kivitelére.

Gyengén sikerült a fernerini országos állat és kirakodó vásár. A vasárnap megtartott állat és kirakodó vásár bár nagy felhajtás volt a pénztelenség miatt igen gyöngye volt. Gazdát mindössze 187 nagyobb és 210 kisebb jószág cserélt.

— **Nemzetközizgalomb és fajbaromfi kiállítás Noviszádon.** Noviszádon november 30. és december 2. között nagy nemzetközi galamb és fajbaromfi kiállítás rendeznek. A kiállítás iránt már eddig is hatalmas érdeklődés nyilvánul. A kiállításra kerülő jugoszláv anyagot jövőre elviszik a müncheni baromfi világkiállításra, amelyet a berlini olimpiással egyidejűleg tartanak meg.

— **Jó üzlet a szuezi csatorna.** Nem panaszkodhatik a szuezi csatorna Társaság. Október havában minden eddigi rekordot felülmúlt a csatorna forgalma. Addig 1929 április havában volt a legjobb az eredmény, amikor 570 hajó járta meg a csatornát, most októberben azonban 604 hajót számláltak. Ehhez mért a Csatorna Társaság bevétele is. Ez év október havában 85.67 millió frankkal több a múlt év októberi bevételénél.

KÜLFÖLDI TÖZSDEZARLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 7.80—7.95, Bécs 8.54—8.66, Prága 52.80—53.20, Berlin 5.61—5.68, London 216.

Zürich. Beograd 7.00, Páris 20.27, London 15.13, Newyork 307 háromnegyed, Brüsszel 51.95, Milánó 24.90, Madrid 42.—, Amszterdam 208.875, Berlin 123.65, Prága 12.72, Varsó 57.80, Bukarest 2.50.

BEOGRADI ÉRTEKTÖZSDE

Devizák: kínálat—kereslet dinárokbán

London (egy font): 217.03—214.98, Páris (100 frank): 290.11—288.67, Newyork (100 dollár): 4382.04—1424.22, Milánó (100 lira): 357.33—354.24, Prága (100 cs. k.): 182.16—181.05, Berlin (100 márka): 1769.95—1756.08, Brüsszel (100 frank): 744.24—739.18, Bécs (100 silling): 868—858, Amszterdam (100 holland frt.): 2989.88—2975.28, Szaloniki 28.85—28.15, Varsó: 828.49—821.58, London magánkilling 248.74—247.14.

Allampapírok: 2 és fél % os ratna seta, prompt. 355—354, kötés 354, 7%-os Blair kölesön 71.25—70.50, kötés 71, 4%-os akrár kölesön 49—47, 7%-os beruházási kölesön 79.75—79.

Részvényei. Narodna banka: 6100—5970, kötés 6000, Privilegizált agrár bank: 231.50—230, kötés 231, 2 1/2 ratna seta decemberre, kötés 354.50—354.

Noviszádi terménytőzsde. Buza 78 kgos 2%/bácskai Noviszád környéki 153—155, Szombor környéki 152—154, középbácskai 153—155, felsőbácskai 153—155, tiszai uszályból 160—162, begai uszályból 160—162, felsőbánáti 153—155, délbánáti 152—154, szerémi és szlavóniai 153—155, szerémi Indiai környéki 154—156, — Arpa bácskai és szerémi 132.50—137.50, tavaszi 66 kgos 140—145, — Zab 130—132.50, — Tengeri bácskai öreg 94—96, Szombor környéki 94—96, bácskai új garantált minőség 81—82, bácskai december-januára 84—86, bánáti öreg 93—95, bánáti öreg vrsaci paritásban 93—95, bánáti szárított vrsaci paritásban 88—90, szerémi öreg indiai paritásban 94—96, szerémi szárított indiai paritásban 89—91, szerémi új garantált minőség 81—82, szerémi december-januára 84—86, szárított uszályból 89—91 — Buzakörp jutazsákban 172.50—192.50, hatos 172.50—232.50, 6tós 192.50—212.50, hatos 172.50—192.50, hetes 152.50—162.50, nyolcas 105—110, Szerémi és szlavóniai állomásról nullás g és g 232.50—242.50, hetes 212.50—222.50, 6tós 192.50—202.50, hatos 172.50—182.50, hetes 152.50—152.50, nyolcas 105—110, — Buzakörp jutazsákban bácskai és szerémi 84—86 bánáti 83—85, jutazsákban uszályból 84—86, bab bácskai fehér 2% zsák nélkül 250—260 Irányzat: Kellemesebb, Forgalom: Közepes.

Szombori terménytőzsde. Buza, bácskai Szomborkörnyéki 151—153, felsőbácskai 153—156, szlavóniai 154—156, szerémi 154—156, Tisza, bácskai 80 kgos 162—164, Tisza, bánáti 79 kgos 162—164, esatornai hajórakomány 155—157, begai hajórakomány 160—162, 156—158, 156—158, — Zab, bácskai vasút 130—132, szerémi és szlavóniai 130—132, — Arpa, bácskai 63—64 kgos 130—135, szerémi 63—64 kgos 130—135, bácskai tavaszi 67—68 kgos 140—145, baranyai tavaszi 152/2157/2, — Tengeri, bácskai öreg prompt 94—96, bácskai december-januára 84—86, bácskai gar. min. új 80—82, bácskai szárított 90—92, — Bab, szokvány 240—250, — Liszt, nullás g és g 235—255, hetes 215—235, 6tós 195—215, hatos 175—195, hetes 155—165, nyolcas 105—110, Korpa, prompt 84—86, — Zsír 10.50—11.50, — Irányzat: Szilárdabb, — Forgalom: 29 vagon.

Árak a budapesti terménytőzsdén és határidőpiacon. Budapestről jelentik: A terménytőzsdén a készrúpiac irányzata tartott volt. Tiszavidéki buza legalacsonyabb árfolyama 18.20, legmagasabb 18.90, felsőtiszai 18—18.55, más származású 17.00—18.50, A határidőpiacon irányzata jól tartott volt. Buza márciusra 18.32—33, májusra 18.50—52, rozs márciusra 16.45—47, tengeri májusra 15.76—78, júliusra 15.76—78.

Bécsi sertésvásár, november 19. Felhajtás 6381 hus- és 4712 zsirsértés. A forgalom zsirsértésben közepes, hussértésben lanya. Árak elősúly kilogrammonként: elsőrendű zsirsértés 1.45—1.48, kivételesen 1.49, öreg 1.20—1.30, parasztsértés 1.40—1.55, kivételesen 1.57, hussértés 1.40—1.65, kivételesen 1.70 silling.

Szaribecsej és Noviszád között
a leggyorsabban, legkellemesebben
és legolcsóbban

autóbuszon utazik!

Szaribecsejről indul (az Imperial-szálló előtt) reggel 1/27, Noviszádról indul a Buzatérrel) d. u. 12.30 órakor. Közlekedik naponta, vasárnap és nagyobb ünnepek kivételével.

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1'— dinár, NAGY BETŰS 2'— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12'— dinár.

A keretes hirdetések ára hasábmilliméterenként 1. a hirdetési oldalra 0'80 dinár 2. a szövegrészben 2'50 dinár.

Többszöri hirdetésnél ismétlődési engedményt adunk, az állástkeresők pedig 50% kedvezményben részesülnek. — A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

A hirdetések ára kisebb megbízásoknál előre fizetendő, vidékről beküldhető postabélyegben is

Hirdetéseket a másnapi lapra este 6 óráig, szombaton délután 4 óráig veszünk fel.

Különféle

Az arcóbort nem prearálni, hanem rendszeresen ápolni kell. Daruvári krém a legjobb arcápoló. Eredeti háromsarkos doboz 15'— dinár, feles doboz 7'50 dinár. Kapható minden szaküzletben.

PARK HOTEL

Szubotican az utazó utakrak tiszta, csendes, kényelmes és olcsó szobákat nyújt. Minden szobában folyóvíz — Fűdősobák — Elsőrendű, kitűnő konyha, olcsó pensió rendszer. — Jó borok. — Telef. 70. 237

Szülőoltványok

Az oltványok és egyéb 70 fajtá óriási választékban Hirschl László okl. műkerész és társai szülővessző és gyümölcsfaiskolója. Szubotica Ciril Metod trg 7. Jelefon 66. Oktató főrajegyzék ingyen.

Szubotical kiadó
hivatalunk minden nap reggel 1/29—2-ig és délután 5—7-ig tart hivatalos órákat

500 négyzetöl területet fenyves parkkal és gyümölcsösökkel, szőlővel
villával a Ribnyák
kikötő mellett (Villa Anklce), valamint a Magyar utca 20 számú ház jutányos áron eladó. Előnyös fizetési feltételek, Érdeklődni: Safarikova ul. 15. Anikánál.

Hetenként ötezer ember nevet a
GRIMASZ
Jugoszlávia egyetlen magyar nyelvű vicclapja. Kérjen díjtalan mutatványszámot — Szerkesztőség: SZUBOTICA, Fra Jese trg 6. 280

Művészi fényképek
valamint amatőr felvételek elsőrendű izléses kidolgozása
Foto „Iván“-nál
Mokotović Emil, Futoski put 6, első emelet.
SZOLID ES PONTOS KISZOLGÁLÁS!

Reggeli Ujság
Uredništvo i administracija — Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kralja Petra 30. I.
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Felelős kiadó: **André Dezső**
A kiadó hivatalos vezetője: **Blazsek Ferenc**
Pretpiata — Előfizetés:
za 1/2 god. - 1/2 évre Din. 50'—
za mesec dana - 1 hora - 18'—
Izlazi svakodnevno sem ponedeljnika
Megjelenik hétfő kivételével naponta
Pošt. ček. račun — Postacekkszám: Zagreb, 46.692